

HỘI NHÀ MÁY XAY LÚA VIÊN-ĐÔNG

(Rizeries d'Extrême-Orient)

HỘI NẤT DANH VỐN HƯN 25 TRIỆU QUAN TIỀN LANGSA ĐỀU ĐÓNG TẤT SỔ
Ở TẠI SAIGON, ĐƯỜNG BELGIQUE, MỘN BÀI SỐ 15. — NHÀ MÁY XAY VÀ KHO TRỮ Ở TẠI CHOLON

CÓ PHÒNG VIỆC RIÊNG LO VỀ CHUYỆN LÚA

MUA LÚA VÀ LÃNH BÀN LÚA — GIÙM TIỀN LÚA VÀ THẺ LÚA — LÃNH LÚA GỠ KHO

TRƯỚC KHI BÀN LÚA xin hỏi bản hiệu: nếu vị diện-chủ nào mắc đi không dạng thì viết thư cho bản hiệu sẽ đến viếng mà bản luận. — MUỐN HỎI CHI THỈ BỒN HIỆU

• SẴN LONG CÁT NGHĨA CHO HIỆT.

CÓ ĐẶT HÀNG NGÀNH TẠI CANTHO và có lập chánh mua lúa nơi các chỗ thí-tư.

Phòng việc: ở tại đường Belgique, mồn bài số 15

khéo dòn hay, cở cao thì giới cũng là ít có nữa.

Mấy lời tôi nói trên đó là lời nói thiệt thò, chẳng phải một lời nói vậy mà thôi, tưởng cho ai ai cũng đều biết nói như vậy cả. Mà nếu biết nói như vậy thì phải trước biết mình là hạng nào, mình nên hay là hư, mình giỏi hay là dở. Mà dẫu một lần thấy hay là làm tốt, mình đã nói hay làm người ta nhiều lần đó; đã không dẫu vậy mà coi họ như có nhũn nhũn trong trí tưởng: Mình cũng như người, hoặc có khi mình hơn họ nữa chứ!

Cũng may có tôi; có khi tôi nhớ tới câu thành ngữ rằng: Khi rãnh xét lỗi mình, nói chơi đừng chê họ. Rồi tôi mới suy nghĩ những chuyện của tôi làm đã qua thiệt biết bao nhiêu là dở! Nhờ vậy mà tôi bắt đầu mình, nhờ vậy mà tôi bắt đầu mình, mà tôi cũng không cho tôi là quý, cũng không tưởng tôi là nhảm. Mình đây là thuộc về phần xã hội, dẫu, chờ phải thuộc về phần xã hội hay sao mà quý.

Nguồn-Tiền

Người càng đông công càng mắc

Phân việc chỉ mà đông người làm thì công phải rẻ, sao lại như tôi nói người càng đông công càng mắc? Là vì người ý muốn được công chuyện trước sau chực năm mà so lại với công chuyện ngày nay. Hầu để cho những em trẻ hay giờ sự xét sự mới mang đường tân-hóa là đường nào cho biết. Thử suy chực năm xưa xứ Nam-kỳ đã cũng đã có Huế-liêu ở ngu mà buồn buồn, cũng buồn buồn của thú hóa vậy mà tôi hơn hay giờ. Đây mà những đồ này trong xã không có mà thôi, còn trong xã có thì làm lấy mà dùng, ít hay mua của khách. Nhất là lúa bằng tư vãi, trong xã đó làm ruộng, kéo tơ xe chỉ, trao gạo mua gạo, dệt lụa vải đủ dùng, cho nên ít ai mua đồ của mà bán cho làm. Lấy người thuở ấy tính tình còn chất phác, ăn mặc cũng thủ thường, chỉ lo cho no cho ấm là hơn, lo đạo lý luân thường làm trọng. Xứ Nam-kỳ thuở ấy, ruộng đất thì nhiều người ta thì ít, tiền bạc thì kém, lúa gạo thì dư, ít chưa có tàu chực quốc thông thương, nên lúa gạo năm nào cũng xấp xỉ không hết. Bởi vậy nên không ai làm ruộng làm, khoanh tay chờ đợi, lúa gạo thì dư, ít chưa có tàu chực quốc thông thương, nên lúa gạo năm nào cũng xấp xỉ không hết.

Thật vậy mà cũng không chỉ làm là, họ xe ngựa nhiều thì giới hội phải nhiều. Thở ở trước đi dẫu thì đi bộ, đi sông thì chèo ghe, thuyền thì ăn cá sống với cơm, dân thì bán đồ trao bán vật. Đã hơn tình số ăn số làm một năm hết bao nhiêu thì sản đủ lấy nhiều, làm mà mùa ruộng rồi thì ở không chơi, vật ăn kiếm ngoài ruộng đi bắt mà ăn, muốn uống rượu mà ai này đặt lấy không, cho nên không thiếu mà cũng chẳng dư là nguyên nhân vậy đó.

Bây giờ là đời văn minh, đi ra trên phố thì có xe-hơi xe-ô-giơ, xe-lô-xe đạp chực, đi sông thì có dẫu, có tàu, đường ngân dẫu ước một ngày đi cũng tới. Dẫu một thì số sa nhúng tở, mùa này xinh sắc kìa đẹp, kìa nó tốt bằng ấy không, dẫu ăn thì dẫu mới sơn vẽ hải báo, dẫu thứ rượu ngon bình là. Làm công việc thì ra tiền như nước, cái tiền làm chi mà chẳng ăn xài, vì vậy nên tập theo nhau chực ăn chực uống, ăn chực cho phí chực.

Lời tôi nói ở đây này hết dẫu này, xấp xỉ nay ăn quen miệng rồi nhìn nhìn không quen, tăng xấp xỉ phải mừng phúc qua, hoặc bởi chủ lãnh

Một tháng ba bốn quan tiền Vui sướng chỉ dẫu!

Đến năm 1862 nhà-nước Đại-Pháp chinh phục xứ Nam-kỳ, thì nghề buôn bán lúa gạo mới có một phát lên một thì, là lúc chưa giặc đã thì bán cho ghe bầu và khách Huế-liêu mua gạo, giặc hai quan, hai quan năm một giá. Đến lúc giặc vừa yên lại sau thì bán cũng cho ghe bầu và Huế-liêu mà lên giá dẫu tới năm sáu quan một giá, thì nhà buôn vui mừng hơn, ai ai cũng nung nã chực gạo lên Cholon mà bán kìa là mua thì bán loạn, một vốn mười lãi. Chứng ấy các vật sự cũng lên theo cho vừa cái trình độ tự nhiên của tạo-hóa. Nhôm-công làm ngày làm tháng ở năm cũng dẫu lên giá, ở một tháng dẫu chín mười quan cho đến mười lăm quan, còn làm ruộng ngày cũng lên tới bảy tám tiền một ngày, dân-bà con gái sáng gạo hoặc bán dẫu làm có bằng một ngày cũng dẫu năm sáu tiền nữa.

Hễ gạo bán dẫu giá thì giá lúa cũng lên theo, lúc này lúa đến một quan năm một quan năm một giá rồi thì thiên hạ có ý làm ruộng thêm một thì. Tuy lúc này trị bản loạn là lời nhiều, ai cũng làm đi buôn, làm thì làm mà trong lòng lo sợ ngày-ngày! Việc làm ăn thì phải làm, chực cũng tỷ như đánh bạc với trời, nếu chực xui mất đi thì thua về em thì may mắn biết bao, nếu rủi gặp may ghe gian thì chực ghe không mà về, không biết chừng còn lỗ mạng nữa! Lúc loạn lạc ấy, Nhà-nước Đại-Pháp còn là-lung dẫu sa mà phong-tục chưa quen, việc ăn trị sắp đặt, chưa xong, việc tuần phòng chưa có. Còn dân cư thì giao quen cho Nhà-nước Đại-Pháp, các quan thì về Huế, người ở lại thì hồi hưa, cho nên quan gian ngoài thừa thừa mà lấy lương, hoặc trên bộ hoặc dưới sông đón người cướp của, dân lành chực đi khỏi ấy một khoản cũng trôi mười năm. Từ năm 1875 Nhà-nước sắp đặt chánh sách an hải rồi, trộm cướp mới hết hoành hành như trước, từ đó lại dẫu tấn thương-mại của chực-quốc nhập cảng rất nhiều, thì lúa gạo cũng dẫu giá, lúa gạo dẫu giá thì, nhôm-công mắc lên thêm. Bây giờ đây nhôm-công làm công chuyện làm thường hơn hết là một ngày cũng năm sáu tiền.

Thật vậy mà cũng không chỉ làm là, họ xe ngựa nhiều thì giới hội phải nhiều. Thở ở trước đi dẫu thì đi bộ, đi sông thì chèo ghe, thuyền thì ăn cá sống với cơm, dân thì bán đồ trao bán vật. Đã hơn tình số ăn số làm một năm hết bao nhiêu thì sản đủ lấy nhiều, làm mà mùa ruộng rồi thì ở không chơi, vật ăn kiếm ngoài ruộng đi bắt mà ăn, muốn uống rượu mà ai này đặt lấy không, cho nên không thiếu mà cũng chẳng dư là nguyên nhân vậy đó.

Thật vậy mà cũng không chỉ làm là, họ xe ngựa nhiều thì giới hội phải nhiều. Thở ở trước đi dẫu thì đi bộ, đi sông thì chèo ghe, thuyền thì ăn cá sống với cơm, dân thì bán đồ trao bán vật. Đã hơn tình số ăn số làm một năm hết bao nhiêu thì sản đủ lấy nhiều, làm mà mùa ruộng rồi thì ở không chơi, vật ăn kiếm ngoài ruộng đi bắt mà ăn, muốn uống rượu mà ai này đặt lấy không, cho nên không thiếu mà cũng chẳng dư là nguyên nhân vậy đó.

thêm tiền trước. Mà sự ăn trước trả sau cũng khó trả, ở đó ăn hoài mà trả nợ thì lấy chi mà ăn uống cho ngoài-nguê, rồi thì lực lòng mới sanh ra trốn chủ, vì vậy mà nghề hoài thiếu mãi, dẫu làm một ngày công mà dẫu ba đồng bạc cũng chẳng còn, vậy thì cái ruộng rồi ngày nay cũng chẳng hơn chi cái chực hợp ngày trước.

Đôi nào cũng vậy xấp xỉ nào cũng vậy, hễ ruộng thì có, mà phải tiền mới cốp, nếu ruộng năng làm dẫu tiền nhiều, nhiều cho máy cở ăn xấp xỉ hoài cũng phải hết.

Nguồn-Tiền

TU TƯỜNG

Con người ta ở đời nên biết rằng dẫu sang hay là bần ai này cũng cùng chung một cái kết quả về sự chết mà thôi. Mỗi ngày một lần, mỗi tuổi một già, thỉnh thoảng đi lần lần cho tới cái chết, nhưng biết dẫu rằng sự chết không thỉnh hình ở ngày trước mặt mình? Thế mà là cho người đời vẫn còn ghen ghét, hờn giận, há hiệp lẫn nhau, chực ít ai liệt xét đến cái kết quả của con người ta, tất có ngày kia muốn kể dẫu phải chung về một lối vậy.

Longxuyên. — M^{re} VÔ-THI-ANH

NHÂN DẠM

BI BENG VẤN ĐÁP

Thầy B. — Beng nè, bữa nay tao dạy mấy Cổ Văn. Văn này đời này giờ không có bài nào thiệt vậy, bầy tao phải giảng văn đời xưa. Đây là truyện Kim-Vân-Kiều. Đây là một áng văn nôm tuyệt diệu.

Trò Beng. — Thiệt hay hay sao thầy? Thầy B. — Từ đầu tới cuối không có một câu nào dở. Nè, thử là một người con gái lịch sự. Dốt như mấy thì cứ viết lịch sự làm, đẹp dễ quá, xinh xắn dẫu dễ. Chờ người ta văn hay thì người ta nói:

Hoa ghen thua thắm, liễu hờn kém xanh.

Trò Beng. — Thắm hơn hoa thì thế nào thì không biết; chờ xanh hơn liễu thì lịch sự gì? Tôi nghe thường họ nói: Cái con làm sao mà xanh dốt như ta, thấy mà phát ghê.

Thầy B. — Ấy! mấy đời. Xanh dốt mới thiệt là lịch sự. Có lịch sự thì mới có nhiều người muốn, nhiều người muốn thì có nhiều người lấy, nhiều người lấy thì có người sang ghé tàu cho, hễ mang lấy ghé tàu thì là xa cho, xa cho vàng vọt không lịch sự thì đời nào bị bệnh, đời nào xanh.

Thất-Lang

ĐÔNG-PHÁP-THỜI-SU

GIÁ BẠC

Kho Nhà-nước 8.180
Ngân-hàng Đông-Pháp... 8.80
Ngân-hàng Hongkong-
Shanghai... 8.80
Ngân-hàng Chartered... 8.80
Sté de Gérance de la Ban-
que Industrielle de Chine... 8.80

GIÁ LÚA

Lúa chực đến nhà-máy Cholon (mặt
báo) mỗi tạ 100 kilos, là:
Vinhlong 5.25 tới 5.35
Gocong 5.45 » 5.55
Bàxau 5.40 » 5.50
Bacieu 5.55 » 5.65
Giá thường buơ

Trung 5.11 » 5.51

Một sự rủi-ro về xe-lô-xi

SAIGON. — Hôm ngày 21 tháng 10, tại giờ chiều, có một người khách tên là Lê-quang-Viem lái xe-lô-xi nhỏ ở phố đường Pellerin với đường La Somme dẫu mang giấy đi về Cholon. Khi mang giấy rồi thì dẫu nói chuyện với mấy người quen, mà quên rằng xe gần đi, khi xe chực thì va dẫu dẫu chực cây tre công công

đường. Va bên chực ngang qua cây tre rồi nhảy lên xe dẫu chực có hơi mau, nên va nhảy lên thì hực chực, té nhào trong đường rầy. Tuy có một người hộ-hành Annam hết sức kéo va lên xe, nhưng vì xe chạy mau và phanh trong lúc đó rồi nên tên Viem không thể bước lên xe dẫu. Khi va té xuống đường rầy thì bánh xe công trên bụng liền, còn hai chực thì dẫu nát, công chực rất ghê gớm! Lính tuần-thành chực dẫu nói, liền tức tốc lo chực đến Nhà-thương công dẫu chết rồi.

Áy chực qua là tại cái tính ở-hở của mình nó hại mình đó.

Mất hết xoàn

RACHGIA. — M. A. Ng-v-Tr. ... người ở Cantho nhận có dấp đi Rachgia tham bà con, con gái của người là cô Agnès Tr. ... bị sấm mòi ngày 16 tháng 10 đi chực mua đồ ăn. Trong lúc đi mua chực biết chực chực ra dẫu trong ngón tay út lốt dẫu mất, giá dẫu 300 đồng, tìm kiếm dẫu khắp nơi mà không thấy tìm dẫu chi hết. Có sai người đi rao ngoài chực ... có ai lượm dẫu thì cho 20 đồng còn ai chực người lượm thì cho 5 đồng. Trong lúc dẫu có thì L. và thì G. nói rằng có thấy thì X. lượm dẫu chực chực ra dẫu trong thùng của nó. Có Agnès Tr. ... bị sấm mòi xin chực lấy 200 đồng nhưng thì B. nói không có dẫu. M. Tr. ... mòi đến bắt thừa. Ông G. bắt thì X. tra hỏi thì thì X. cứ nói rằng không có lượm dẫu. Vì vậy chực dẫu lòng dẫu.

TRƯỜNG HỌC NGUYỄN-THANH-LONG

Saigon — Đường Legrand de la Liraye
Số 118, 120, 122 bis, 124 bis, và 126.

KHAI-TRƯỜNG

Ngày 15 Septembre 1920

GIÁ TIỀN HỌC DẪN NHỨT-ĐINH NHƯ DƯỚI ĐÂY:

Lớp năm (Cours enfantin) ... 11.00
Lớp tư (Cours préparatoire) ... 3.50
Lớp ba (Cours élémentaire) ... 16.00
Lớp nhì (Cours moyen) ... 5.00
Lớp nhứt (Cours supérieur) ... 18.00
Lớp chung học năm đầu (pre année complémentaire) ... 7.00
Học trò học ngoài thì không có an com tại trường.

HỌC THÌ LÃNH BẰNG CẤP TỐT NGHIỆP

(Diplôme de fin d'études complètes).
Vi muốn cho vào lòng nhiều vi đã giới thiệu đến, nên ông Nguyễn-phân-Long tính mở thêm một lớp riêng bằng lớp chung học mà ở trường thì từ bản-quốc, dẫu dạy học-trò thì lãnh bằng cấp tốt nghiệp.
Sẽ rằng chực từ đó còn khực đi dẫu về khoa nào, dẫu ăn cần dạy thêm khoa dẫu cho mỗi tro dẫu lần-phát.
Bởi phải cần cái công lao cho chực vi giáo-sư dạy lớp này, sự tốn phí rất nhiều, nên ít nữa là dẫu năm chực học-trò thì mới mở lớp này mà dạy, và giá tiền an học mỗi tro dẫu nhứt định mỗi tháng là 20.00.

Giấy xin học phải gửi trước ngày 5 Septembre 1921, cho Monsieur NGUYỄN-PHAN-LONG, Conseiller Colonial, Boite postale No 210 SAIGON.

Sách vở và giấy, viết, mực, văn bản, thí và phần học-trò chực lấy.
Học-trò không cần may y-phục kìa riêng, chỉ phải may hai bộ đồ Langsa bằng vải bố trắng, dẫu làm khi đi dẫu ngày chực nhứt và ngày lễ.

Quần áo bên thường thì phải may cho dẫu dẫu thay dẫu ít nữa mỗi tuần ba kỳ.

Mỗi tro phải cần một cái thun rửa mặt, hai cái khăn lông lau mặt, một cái khăn tắm, một cái gối, một cái chăn, một cái gối hai tấm trên nằm (pique).

Đóng ngày 15 Septembre 1921 mỗi khai trường.

Ngày may cho đến hết dẫu, ai muốn thường ngày dẫu chỉ thì mỗi ngày từ 2 giờ tới 5 giờ chiều, xin đến tại nhà của ông Long, ở đường Nguyễn-Lân-Nghiem gần nhà thờ Chu Khơ; người sẽ sẵn lòng tiếp rước.

Thơ dẫu sẵn dẫu lữ

Àch-vô-xấp-hàng Huế-kỳ,
Đầu lữ dẫu sẵn dẫu lữ kìa,
Già thì về nhiều dẫu dẫu đẹp,
Thấp không có khỏi chực lữ kìa!

YẾT THỊ ĐẤU GIÁ

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu date et heure de l'adjudication: Inspection de Mytho, le 6 Septembre 1921 à neuf heures.
Objet: Fourniture de 5000 mètres cubes environ de latérite nécessaire à l'empierrement et à l'entretien des Routes Communales de la Province de Mytho pendant l'année 1921.
Importance: Trente mille piastres environ.
Cautionnement provisoire: 500 \$ 00
Cautionnement définitif: 1000 \$ 00
Bureaux où le dossier peut être consulté: Subdivision des Travaux Publics de Mytho, et le Bureau du Gouvernement local à Saigon.
Mytho, le 23 Juillet 1921.
L'Administrateur Chef de Province.
Signé: LACOMBE.

PROVINCE DE CANTHO

BUDJET COMMUNAL

AVIS D'ADJUDICATION

Lieu et date de l'adjudication: Bureau de l'Inspection de Cantho, le 6 Septembre 1921, à neuf heures du matin.
Objet: Construction d'une Maison communale à Phú-Hu (Cantho).
Importance approximative: 2.829 \$ 16.
Cautionnements provisoire et définitif: 17.500 et 95.500.
Bureaux où le cahier des charges peut être consulté: Bureau de l'Inspection de Cantho et Bureau du Chef de Subdivision des Travaux Publics de Cantho et le Bureau du Gouvernement à Saigon.
Cantho, le 23 Jul let 1921
L'Administrateur

TRẦN NAM KHONG PHAI

NHÀ HOA CHON DUNG NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN

Số 73, Boulevard de la Somme (NGANG GABE XE LỬA CHUA CHU CỬ)

SAIGON

Thợ vẽ thêm này dẫu có làm, sắp tới nghiệp nơi trường xấp xỉ, và dẫu 3 cái bằng cấp Dục-xảo, Tháo-si; mỗi năm lại dẫu được Dục-xảo thành lập-seille lại được thưởng lương cấp và Médaille rất xứng dẫu Hình vẽ thì dẫu tinh xảo và dẫu trên nam-kỳ rất phải. Chư quý vị muốn về xin gói chực chực dẫu hoặc viết thư hỏi, tiện này sẽ giới cho một tờ cho chực chực chực chực tất giá cả và cái nghĩa phân minh.

HÀNG CHÁNH BÊN HƯ-KY HIỆU: ASSOCIATED OIL COMPANY OF CALIFORNIA. E. U. A.

Hàng: ASSOCIATED OIL COMPANY OF INDO-CHINA L^{re} làm Đại-lý toàn cõi Đông-Pháp, mồn bài số 34 đường Le-fèvre Saigon.

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

Đánh dẫu thép dẫu: Associated Saigon

